1872. IV. évfolyam. Rendkivüli kiadás. Péntek, május 3.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetesek, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok semadatnak vissza.

A pesti munkások pere.

Mióta III. Napoleon feltalálta a társadalom megmentés mesterségét, azóta kedvencz foglalkozásává lőn az oly kormányoknak, melyek lételük szükségét jó móddal bebizonyitani nem birták.

Hogy III. Napoleon minő eszközökkel és mily sikerrel üzte e mesterséget Francziaországban 18 éven át, mindnyájan jól tudjuk. Azonban addig mentette a társadalmat, mig egyszer végromlásba találta sodorni, melybe szerencsére csak egymaga veszett oda.

A végzet boszuló keze tehát lesujtotta a bünöst, de bünét, rosz elveit, nem irtotta ki; s az lévén átka a rosz tettnek, hogy minduntalan roszat szül, ez eszmék elharapóztak Európa sok államában, és népek szabadságán rágódnak pusztitó hernyókként.

III. Napoleon, kormányának szükséges — sőt nélkülözhetlen voltát Francziaországgal elhitette; egyre olyannak tüntette fel a társadalmat, mint vulkán felett állót, a melynek kitörését egyedül az ő parancsszava képes visszatartóztatni. S hogy e hitet szemlélődés által megszilárditsa, az állitólagos vulkánt néha-néha ki is törette — összeesküvések alakjában, miket saját rendőrsége tervezett, készitett és egyszersmind föl is fedezett, de melyekkel — miként Calchas menydörgése a szép Helenában — tökéletesen elérte czélját, mert a nép rettegett, nyugodt maradt és porba dőlt.

Minél borzasztóbbnak és veszélyesebbnek tünik fel valamely esemény, annál könnyebben talál hivőkre. Ezért koszoruzta oly sokáig fényes siker Napoleon komédiáját, ezért tartá őt Francziaország, sőt egész Európa nélkülözhetlen férfiunak.

E siker kiváncsivá tett néhány más európai kormányt, melyek szintén érezték szükségét annak, hogy lételük jogosultságát valami módon bebizonyitsák. Ennek folytán megszállta őket a tulbuzgóság, — a „trop de zèle" — mely már sok komoly ügyet tett nevetségessé, és oly félelmet öntött beléjük, mely minden társulatban államellenes összeesküvést fedeztet fel velük. — Szegény kormányok!

Ily gondolatokat ébresztett bennünk a pesti törvényszék itéletének olvasása, mely szerint a hütlenséggel, azaz **állam felforgatási szándék miatt vádolt munkások tényálladék hiányában felmentettek!!**

Tényálladék hiányában felmentettek! — ez más szóval annyit tesz, hogy az egész vád alaptalan, az egész dologban semmi sem volt.

Ez még csekélyebb eredmény, mint a közmondásos hegyszülte egér!

És ezért inditotta meg a kormány az államügyész által a hütlenségi pert; ezért szakittatott félbe sok letartóztatott reményteljes ifju készülődési pályája; ezért kellett harmincznál több munkásnak hosszu időn át vizsgálati fogságot szenvednie; ezért foglalkozását abbanhagynia és kenyerét elveszitenie.

Jaj, de hiába — a mi kormányunk is kivánkozott magát a társadalom megmentő szerepében bemutatni. — Első kisérlete ugyan kontárkodás volt, melylyel kudarczot vallott. De tartunk tőle, hogy a „lappétit vient en mangeant" (evés közben jő az étvágy) féle közmondás e téren is fog érvényesülni; sőt Kozma főállamügyész legujabb körlevele ez aggályt alapos gyanuvá változtatta.

Az ellenszenves darabnak ezuttal vége szakadt ugyan; a függöny legördült és a közönség szabadon lélekzhetik, mert a katastrófa szerencsés volt. De máskor szerencsétlen lehet.

Ezért használja fel a közönség, a választó közönség, a nemzet a választásoknyujtotta szünidőt, hogy hátat forditva a szereplőknek, végképen szabaduljon a társadalom megmentését negélylő álarczos lovagoktól!

Rott Jakab.

— **Az ellenzék** egy tekintélyes város népével szaporodott; e város Kassa, hol a törvényhatósági választásoknál fényesen győzött — az ellenzék.

— **Görgei Árthur** csakugyan fel fog lépni képviselőjelöltül — valahol. Nagyváradon már készitik számára a nemzetiszinü lobogót, e felirattal: **„Éljen Görgei Árthur!"** — Még nem tudni, hova viszik e zászlókat, de vigyék bárhova, átkot visznek oda. Világos és Arad, szólaljatok meg!

— **Százezer piasztert** küldött a magyar alföldi vizkárosultak részére — a török szultán.

— **Sokan elpirulva** olvashatják e hon fiai közül a következő hirt: Anglia magyarországi főkonsula Monson Edmund John a pesti hivatalokkal — magyar nyelven levelez.

— **A baloldali végrehajtó bizottság** tudatja a baloldali kerületek bizottságaival és a baloldali képviselőjelöltekkel, hogy a közelgő képviselőválasztásokkal szemközt előlegesen a következő programmokat ajánlja terjesztés végett: 1. Mocsári Lajos. A Reformpárt, darabja 20 kr. 2. Mocsáry Lajos: Közjogi vita, db. 30 kr. 3. Csávolszky Lajos: Komoly szó a választókhoz, darabja 30 kr. 4. Hegedüs Sándor: A baloldal törekvése, darabja 30 kr. 5. Pál gazda a jobb és baloldaltól, darabja 20 kr. 6. Nagy György: haladjunk-e vagy maradjunk? darabja 30 kr. A megrendelések a baloldali országos végrehajtó bizottsághoz intézendők (váczi utcza 1. szám, a baloldali kör helyiségében.) A megrendelt példányok utánvét mellett is elküldetnek. — Megjegyzendő, hogy Csávolszky röpirata néhány nap mulva német, tót és oláh nyelven is meg fog jelenni. Pest, 1872 május 1. A baloldali végrehajtó bizottság.

— **A király** — hir szerint — nem fogadá el Szapári Géza gr. zalamegyei főispán lemondását, s igy ez, állomásán továbbra is megmarad.

— **A hivatalos lap** tegnapi száma több honvédkinevezést közöl ezredestől — had nagyig.

— **A Vezuv** csendesült, a lakosság nyugodtabb lőn.

— **A belügyér** ujra rendeletet szándékozik kibocsátani a választási mozgalmakra vonatkozólag. Nagy nyughatatlanság lehet odafen.

— **A horvát nemzeti part** egyik tagja Voncina Iván, a „Magyar Ujság" tegnapi számában oly leleplezéseket közöl, melyekből Vakanovics báni helytartó eljárása különös szinben tünik fel; Vakanovics s Rauch br. határozott meghagyása következtében soha meg nem történt ülésekről költött jegyzőkönyvek terjesztettek fel a magyar kormányhoz, hogy a nemzeti párt államveszélyes üzelmeiről álhireket terjeszszenek. Czikkiró az emlékiratokra megjegyzi, hogy a leleplezések bizonyitékai biztos kezekbe vannak letéve s szükség esetén a biróságnál minden tekintetben letétethetnek. És Lónyai mit szól mindezekre?

Debreczen sz. kir. város felirata a jövő országgyüléshez, a főispán elnöksége ellenében.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Mély megillетődéssel vettük Patay András főispánunknak azon eljárását, miszerint a mai napon tartott közgyülésünkben megjelenvén, az elnöki széket elfoglalta, holott **törvényhatóságunk az 1870. 42. t. cz. rendeletei szerint még szervezve nincs**, s mint az 1848. évi 23. t. cz. utján előállitott hatóság, ma is e törvény alapján áll, melynek 29. §a szerint **a közgyülés elnöke a polgármester**, vagy ennek akadályoztatása esetében a legidősb tanácsbeli.

Midőn főispánunkat mai közgyülésünkben felhivtuk, hogy az elnökség vitelétől álljon el s hagyja magára közgyülésünket a maga körében önálló intézkedésre, ő hivatkozott az 1870. 42. t. cz. alapján arra, hogy e törvény végrehajtása megkezdetett a királyi városokra nézve az által, hogy a főispánok oda is kineveztettek; s e törvény szerint a közgyülés elnöke a főispán; annálfogva az elnökség vitelétől el nem állhat s el nem is állott.

Mi az 1870. 42. t. czikknek ilyetén magyarázatát el nem fogadhatjuk s az 1848. 23. t. cz. alapjára fektetett önkormányzati jogunkily módon megsértését el nem nézhetvén, nem késünk a főispán emez eljárása ellen **óvást fektetni le jegyzőkönyvünkben.**

Egyszersmind pedig, mivel az alkotmányosság követelményeinek hódolva, tettleges ellenszegülésbe nem bocsátkozhatunk, — mély tisztelettel fordulunk a mélyen tisztelt képviselőházhoz, hogy ezen, a törvénynyel és a törvényes gyakorlattal merőben ellenkező eljárás iránt megrovását kifejezni s a kormányt utasitani méltóztassék az iránt, hogy hivatali közegeit a törvény szigorubb megtartására és a törvényhatóságoknak önkormányzati jogai megsértésétől való tartózkodásra kötelezze.

Sürget bennünket e kérelmünknek előterjesztésére azon körülmény is, hogy a mai napra épen a jövő országgyülési képviselőválasztások feletti előmunkálatok, jelesen pedig a **központi választmány megalkotása** volt kitüzve.

S ha átalában sem ismerhetjük el, hogy az 1848. V. t. cz. alapján álló törvényhatósági közgyülésünkben, melynek törvényes elnöke a polgármester, **főispán vigye az elnökséget**, a ki **ez irányban csak akkor kezdhetí meg müködését, mikor az uj hatóság az 1870. 42. t. cz. alapján megalakulva lesz:**

Ugy különösen sérelmes ránk nézve, a képviselőválasztási előmunkálatok feletti intézkedésünk közben tanusitott ezen eljárás; mert e törvényhatóság az 1848. V. t. cz. rendeleteihez képest a választók legsarkalatosabb jogait érdeklő törvényhatósági körében kivánt önállólag eljárni.

S ha van érdek, a mi a törvényhatóságoknak tisztán a fenálló törvény szigorához ragaszkodást parancsolja, bizonyára az országgyülési képviselőválasztás az, a mire nézve a törvényhatóságoknak kiváló feladatul kell tekinteni, hogy a legpontosabban alkalmazkodjanak a törvényekhez.

Ellenkező esetben a nemzetnek felségi joga könnyen sérülést szenvedhet.

Annál fájdalmasabb tehát, hogy épen e jog gyakorlása körüli intézkedéseink közben követtetett el önálló törvényhatósági jogaink ellen a fentirott sérelem.

E törvényhatóság, mint a nemzet-test egyik szerves tagja, az alkotmány iránti oda adó hüségéből kifolyó kötelességének ismeri, minden sérelem és támadás ellen, jöjjön az bármely oldalról, a törvény tábláival kezében a legerősebben védekezni, s az alkotmányos szabadság zászlójának becsületét fentartani!

S e czél által szentesitett eljárásunk igazolásául kérjük a fentirottak értelmében a törvényhatósági jogainkon ejtett sérelem megtorlását.

Kelt Debreczenben, az 1872. évi ápril 29. tartott közgyülésünkből. Kovács Lajos, polgármester. Oláh Károly, főjegyző.

UJDONSAGOK.

*** A Tisza Kálmán tiszteletére rendezendő diszlakomán részt venni kivánók még folytonosan jelentkezhetnek Makó István és Szepessy Antal kereskedéseiben.**

* **A központi** választmány tegnapelőtt tartott ülésében jegyzőül Pap Ferencz, központi választmányi tag választatott meg. A választóknak házankénti összeirására folyó hó 22-től kezdve junius 4-ig terjedő határidő tüzetett ki; a felszólamlási határnapok junius 9, 10, 11 és 12-ik napjai leszenek. Az összeirásra a péterfia-csapóutczai I-ső kerületre nézve Buzás Pál, Dobray József, Kökényessy Imre; a hatvan piaczutczai II-ik kerületre Gönyey Károly, Vecsey Imre, Alibán Mihály; a czegléd-vargautczai III-ik kerületre pedig Molnár György, Szabó Lajos, és Mikinszky Károly neveztettek ki.

* **Jobboldali elvü háztulajdonosok** házain is vannak kitüzve nemzeti lobogók; ami arra mutat, hogy Tisza Kálmánt Debreczenben nemcsak pártembernek, hanem országos tekintélyü hazafinak tekintik.

* **A „Hon" és „Ellenőr"** külön tudósitókat küldtek a Tisza Kálmán elfogadása ünnepélyére. Az Ellenőrt Hindy Árpád, a Hont pedig Ujvári Béla képviselik. Az „Ellenőr" gyorsirót is küldött le.

* **Ritkán látott még** városunk oly diszes bandérumot, mint a mely ma önként sorakozott Tisza Kálmán fogadására. Ma reggel e bandérium nemzeti szinü tollakkal ékesitett kalpagosan vonult végig a főutczán, s kimentek péterfiautcza végire, hol gyakorlatot tartottak.

* **A tanuló** ifjuság tegnap délután népes gyülést tartott, melyben a mai ünnepélyre vonatkozólag megállapodások jöttek létre, hogy a rend és csend minél inkább megtartassék.

* **A főiskolai sorsjegyekből** a suszter czéhben 127 db. kelt el; azonban e czéhmester Makai József az elárulásért járó 9 fr. 52 kr. perczentet levonta. Ez az első eset, hogy a főiskolai sorsjegyek eladásáért az illeték vissza tartatott.

* **Városunk határáról** a termést illetőleg a legkecsegtetőbb hireket halljuk, különösen a szepesen a tengeri igen szépen mutatkozik, s minden egyébféle terményből jó eredményt várhatunk; csak a fü kezd már száradni, miért a gazdák eső után sohajtoznak.

* **Temesvári Lajos**, ki szintársulatunkhoz a Mándoki helyére szerződtetett, már megérkezett — Nagyváradra, s ott fog először fellépni.

* **A debreczeni** „polgári lövésztársulat" 1872. évi május hó 5 ik napján délután 3 órakor jó időben a nagyerdei lövelde, ha eső lesz, az ügyvédegylet helyiségében közgyülést tart. Tárgy: fölövészmester választása, évi jelentés, számadás megvizsgáltatása stb.

* **A városunkba** jött szabolcsmegyei emberek beszélik, hogy ott a közelebbi törvényhatósági választásoknál az ellenzék fényes győzelmet aratott; egyébiránt erről alig is lehetett kétség, mivel Szabolcs mindig az ellenzék hive volt.

* **A tizenharmadik tüzérezred** egy ütege már elérkezett városunkba; s a másik üteget is minden perczben várják; ezek a salétromkaszárnyában fognak elszállásoltatni — béke időbeli felszereléssel, négy ágyuval.

* **A szőlőtermésre** vonatkozólag az Érmellékről ujolag s tegnapi e tárgyu hirünkre nézve mintegy czáfolatul azon tudósitást veszszük, hogy 1866. óta a szőlőnek nem volt ily fakadása, s a gazdák a legjobb reménynyel néznek a szőlő elé.

* **Humann** Alexa kisasszony közelebb a debreczeni szinpadon fog fellépni egy-két szerepben, igy irja a „Reform", mely talán az intendaturánál is korábban szokott értesülni szinházunk ügyéről.

* **Egy jómadarat** csiptek be mult éjjel a városból; ez az ember még eddig egész rejtély, semmi igazolványnyal nem bir, s a kérdezősködésekre igen határozatlanul és habozva válaszol; erős gyanu esett rá, hogy valami hirhedt szökevény. A vizsgálat foly ellene.

* **A buzakereskedők** ellen sok a panasz mostanában a kapitányi hivatalnál; gyakran megtörténik, hogy a kereskedő megalkuszik a falusi emberrel illendő áron, s mikor behozatta vele a buzát, itt már olcsóbb árt fizet érte; történik az is, hogy alkuszik köbölre, s megveszi mázsa számra. Bizony jó volna már e tekintetben is határozott rendszabályt alkotni.

* **Baleset.** Ma d. u. 2 órakor Papp Sándor egy évi önkéntes megbokrosodott lova a nagy templom előtti kőburkolaton elsiklott, s mintegy 4 és fél öl távolságra csusztak a már simára tapodott kövezeten; a szerencsétlenségben legnagyobb szerencse, hogy sem a lovagban, sem a lóban jelentékeny sérülés nem volt észrevehető, a megszédült lovagot két ismerőse karon fogta s kevés idő alatt magához jött s lakására ment, a lovat, melyet csakhamar kézrekeritettek, ura szállására vitték.

Tisza Kálmán Debreczen város országyülési képviselőjének fogadtatása Debreczenben 1872. május hó 3-án.

=) Ismét eltelt három hosszu év....

Az ellenzék küzdött, megfeszitette minden erejét, hogy az országházban diadalra juttassa elveit, mely elvek boldoggá, nagygyá, hatalmassá teendik e nemzetet; küzdött az ellenzék kitartással, s ha nem koszoruzá is a küzdelmet a lefolyt három év alatt győzelmes babér, ha a körülményekkel megalkudott ellenpárt nagy többsége gép módjára leszavazta is az ellenzéket, még sem lehet az ellenzék müködésétől, még az ellenpárton levőknek sem megtagadni azon elismerest, hogy sokszor feltartotta a nemzet hajóját azon a lejtőn, a melyről, az a 67-iki kiegyezés által vezetve, a hazánkat, nemzetünket állami önállóságában elnyeléssel fenyegetett örvénybe fogott volna menthetetlenül rohanni.

Hála istennek, nem rohant, nem rohanhatott, mert az ellenzék erős kezekkel forditott a roszul alkalmazott vitorlákon, most legközelebb csupán a százezreket politikai jogaiktól megfosztandott választási törvényjavaslat, s az országgyülésnek 5 évre való meghoszabbitásáról szóló törvényjavaslat keresztül hajtásának meghiusitására kell utalnunk csupán, hogy megmutassuk azt, mennyire érti, felfogja és hiven teljesiti az ellenzék nemes, magasztos feladatát.

A lefolyt három év valóban a küzdelmek hosszu lánczolatát képezte az országgyülési ellenzékre nézve, küzdöttek ők ernyedetlenül, egy szivvel lélekkel, s a parancsszó, melynek engedelmeskedtek, a honfiui kebel mélyéből hangzott fel; s e parancsszó „a haza minden előtt".

A küzdők sorából két alak magasodott ki, mint a kik a haza lángoló szeretetében, mint vezérek voltak az elsők a hasonlók között.

E két magasztos honfiui alak, Tisza Kálmán és Ghyczy Kálmán.

Büszkén tekint reájok a nemzet, a haza jobb része, bizalommal eltelve kiolthatlan lánggal égő honszerelmük, a vezetésben számtalanszor tanusitott hivatottságuk iránt.

E két jeles vezére pártunknak mindenelőtt a hazáéi, s a haza után egyiket Komárom városa, másikat mi Debreczen városa mondjuk büszkén magunkénak.....

Igen, Tisza Kálmán a mienk, s nevének hallattára magasabban dobog itt fel minden kebel, s most e napon, a midőn őt a három küzdelmes év után ismét körünkben üdvözöljük, hazafiui öröm sugárzik minden arczon. Debreczen ünnepet ül.

Igen, ünnepet, a honfiui kegyeletnek, elismerésnek, a szeretet és tisztelet nyilvánitásának örömünnepét...

Márkorareggel meglátszott a város kinézésén, hogy a polgárság örömünnepre készül, nemzeti lobogó ktüzettek ki a legtöbb házon, a banderiumban résztveendő lovasok vidámon száguldottak délczeg méneiken a gyakorlat helyere.

Reggel 8 órakor az egyháztéren dörögni kezdettek a taraczklövések, s 24 lövés hirdette az örvendetes hirt a lakosságnak, hogy Tisza Kálmán utban van városunk felé.

Az örömünnepet hirdető taraczklövések déli 12 órakor ismételtettek, s harmadszor akkor dördültekmeg, a mint a kedves vendéget szállitó vonat Debreczen város határába beérkezett.

Az indóház zászlókkal és virág quirlandeokkal gyönyörüen volt feldiszitve, s az első osztályi váróterem előtti zárt térben várták a megérkező vonatot a város előkelőségei, élükön Simonffy Imre főkapitány. A banderium, mely mintegy 200 főből állott Sebes György és Körner Adolf vezetése alatt a Telegdi száloda előtt lenyulva foglalt helyet, a bandérium előtt a szinházi zenekar fuvó hangszerekkel. Az indóház előtti térséget roppant magánfogat és bérkocsi, s a közönség azon része boritotta, mely az indóház udvarába be nem fért.

A mint a vonat robogott befelé, Balázs Kálmán zenekara a Rákóczy indulót huzta rá, s ezer meg ezer torokból hangzott fel a lelkesült „éljen Tisza Kálmán" s a kilépő képviselőt a főkapitány üdvözölte pár szóval a város összes közönsége nevében, s az első oszályu várótermen át vezette ki a pályaudvarból a város ötös fogatához, melyen Tisza Kálmán szünni nem akaró éljenzés közt foglalt helyet. Tisza Kálmán

---

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA

Regény három kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Első rész.

(Folytatás.)

„Jól van."

Most az étterembe léptek, hol az asztal már teritve volt.

„Velünk ebédelsz?" kérdé a gróf.

„Nem, már ebédeltem, mielőtt Karlbergből megindultam."

„Azt tudom, de azért nem árt, ha ismét eszel valamit."

„Ma nem."

„Menj tehát be, s üdvözöld anyádat, mig én öltözöm."

A gróf megindult saját szobája felé.

„Papa, igen óhajtanám, ha nem lenne szükséges most anyámat üdvözölni, s e helyett inkább szobámba mehetnék," mondá Arthur.

A gr. visszafordult, nehány perczig nézte fiát s aztán felelé:

„Jól van, tégy a hogy akarsz."

Ha visszagondolunk azon időre, a midőn 18 évesek valánk, ha felidézzük emlékünkben az örömnek és fájdalomnak azon kitöréseit, melyek lelkünket ekkor megrázkódtatták; csodálkozunk azon, hogy ezen viharokat átélhettük, melyek ugyan igen jelentéktelen botlások által idéztettek elő, de a melyek a tulbő erő által bensőnkben oly hevélylyel léptek fel.

Érettebb korunkban nemde, szeretni szoktuk a fiatalság fájdalmait, a melyek oly hevesek voltak, bár oly csekély okból származtak ha azokat azon szenvedésekkel összehasonlitjuk, melyeket később kellett minden viharzó örjöngés nélkül eltürni. Láttam egyént, ki fiatal korában páni ijedelembe esett azon gondolatra, hogy egy nadály harapását kellend kitartania, s nehány év mulva láttam ugyan ezen egyént, a mint magát a legfájdalmasabb operationak alávetette, a nélkül, hogy arczának egy izmát mozditotta, vagy felsohajtott volna. Épen ugy áll a dolog a lelki fájdalmakkal is.

Szegény Arthurral is igy történt. Élete folyamán sok keserü lelki harczon, sok nehéz fájdalmon kellett keresztül mennie, de ezek közül egynek sem kellett oly rendkivüli erővel rést törnie magának, mint azon gyermekés és csak alig előállott vonzalma megsemmisülésének, mely inkább sejtelem, mint valóság volt.

A mint szobájába érkezett, bereteszelte az ajtót, levágta magát hevesen a divánra, s vad zokogásban tört ki.

Sirt, ugy sirt, a hogy egy romlatlan gyermek szokott sirni, mielőtt még arra tanitották volna, hogy a könyek miatt szégyenkezni kell.

Ha pajtásai most látták volna őt, a legidősebb mint a legfiatalabb kinevette volna, s egyetlen egy sem érzett volna iránta szánalmat vagy részvétet.

Egyik óra a másik után mult, s a fiatal harczos még mindig a divánon feküdt, s hánykolódva zokogott.

Már jó régen bealkonyodott, a mint Arthur ajtaján erősen dörömböztek, s egy vidám hang kiáltá:

„Itt vagy Arthur? beszélni akarok veled."

Arthur nem mozdult és nem felelt. Csöndesen fekve maradt, mig nem hallotta, hogy fivére eltávozott. A mint a távozó léptei elhangzottak, vette köpenyét és sapkáját, lelopózkodott a fényesen kivilágitott lépcsőn az utczára, s Karlbergbe ment.

A következő szombaton és szerdán nem jött haza.

Végre, miután már két hete mult, hogy Karlbergből nem távozott, gróf Eldon kocsija megállott egy szerdanapon Karlberg előtt. A grófot azon szobába utasitották, a melyben fia lakott. Arthur, karjait feje fölött keresztbe téve s a szoba tetőzetére bámulva feküdt ágyán kinyujtózva.

A léptek zajára a belépőre pilantott, s a mint atyját megismerte, tüstént felkelt.

„Papa itt?" mondá, és sajátságos zavarral állott meg atyja előtt.

„Eljöttem, hogy megtudjam, mért feledkezel meg anyád meglátogatásáról?

„Ernfried itt volt, s bizonyosan megmondta anyámnak, hogy jól vagyok, s igy nem volt szükséges miattam aggódni. Aztán azt hittem, nem is szükség a városba bemennem."

„Öltözzél fel, s jer velem." mondá a gróf.

Arthurnak azonban ugy látszott, nem nagy kedve volt engedelmeskedni.

„Óhajtanám, ha ez alól fel lennék mentve," jegyzé meg Arthur.

„Meglehet, hogy te ohajtod, de mi nem vagyunk egy véleményen veled, s remélem, nem te vagy az, kinek óhajaihoz nekem kellene alkalmazkodni, hanem neked kell az én akaratom szerint cselekedni. Öltözzél fel tehát."

Látható ellenszenvvel engedelmeskedett Arthur atyja parancsának.

Kevés idő multán mindketten a kocsiban ültek, mely velök tova robogott.

„Van kedved Sorenzához elkisérni?" kérdé a gróf néni hallgatás után.

„Szeretném ha ezt tennem nem kellene."

„És miért?"

(Folyt. következik.)

kocaiját mind a kétoldalról három három lovas kisérte, előtte pedig a jogászokból alakult disz lovas kiséret, aztán a tekintélyes bandérium délczeg lovasai léptettek. A menetet hat városi lovas hajdu nyitotta meg a néptenger által boritott a nemzeti lobogókkal diszitett utczákon, aztán jött a szinházi zenekar, nemzeti dalokat harsogtatva, azután a bandérium, s utána az ünnepelt férfi kocsija, melyet a fogatok beláthatatlan hosszu sora követett. A menet lassu lépésekben haladhatott csupán, s az éljenzés az egész várad és piaczuteza mentében perczig sem szünetelt. A házak ablakait a szépnem foglalta el, s ezek kendőikkel üdvözölték az üdvözlések viszonzásában már csaknem belefáradt ünnepelt férfiut, kinek arcza hiven tükrözé viszsza azon meghatottságot, melyet a város közönségének e keresetlen bár, de oly megragadó, lelkesült, rokonszenves fogadtatása az ő kebelében előidézett; mert e fogadtatás csak ismét **telve bizonyitotta azt**, hogy az ő elvei a mi elveink, s hogy mi azokat teljesen osztjuk, s azokért nemcsak lelkesülni, hanem, ha egykor a haza java ugy kivánandja, mindenünk feláldozásával küzdeni is tudunk.

A mint a menet a Tisza féle ház elébe megérkezett, a banderium a városház előtti téren foglalt helyet. A zenekar pedig — a kistemplom előtt foglalt állást, s játszott, mig az ünnepély hőse és kisérete a Geréby boltja előtti téren mely disz ruhába öltözött jogászok által képezett fallal volt köritve és szabadon tartva, helyet foglalt. — A mint az éljenzés csilapult, Molnár György a debreczeni balpárt elnöke a következő beszéddel üdvözölte a derék férfit a városközönsége nevében.

Mélyen tisztelt nagy hazafi forrón szeretett vezérünk!

A czél, miből hozzánk érkezik, — hogy t. i. választóinak számot adjon a lefolyt országgyülésen kifejtett tevékenységéről, oly ünneppé emeli érkezetének napját, mely nem csupán közvetlen választóinak, — de városunk mind három választó kerületének, — merném mondani, kevés hiján Debreczen város egyetemének örömünnepe.

Ez annak oka, hogy bármily gyöngéd és szoros legyen is azon édes viszony, mely önt közvetlen választóihoz kapcsolja: ezek nemes önmegtagadással, de büszke öntudással, arra, — hogy ön debreczeni pártunk összességének édes tulajdona és dicsősége, — átengedték a szerencsét, hogy önt megérkeztének első perczeiben pártunk egyetemének nevében fogadhassam, üdvözölhessem, és kifejezést adhassak azon hő tisztelet — szeretet és ragaszkodásnak, melylyel pártunk összesége önnek kiemelkedett vezérszemélysége iránt vezettetik.

Jól tudjuk, miként nincs fájóbb, nincs keserübb a közügyek emberének, mint meg nem értetni, vagy épen félreértetni. — Ellenben nincs megnyugtatóbb, nincs a pálya tövisei közötti folytonos kitartásra buzditóbb, mint ha követői részéről, ezeknek nem csupán rokonszenvével, de érzelmével s megfontolásából eredett szilárd meggyőződésével is találkozik. Mert mig a csupán ez érzelmek ugyanazonsága által istápolt vezér, igen gyakran azon párt főnökének nem irigylendő sorsára jut, melyről szellemdusan mondatik, hogy olyan mint a kigyó, mit nem feje visz, de farka taszit: addig a követői meggyőződésének ugyanazonossága által támogatott pártfőnök azon hadvezérnek dicső helyzetében áll, — kit hős serege hideg vérrel és rettenthetetlenül követ a leghalálosabb viadalok tüzében is, és ha kell, meghal érette végső emberig.

Nem rég ideje annak, hogy városunk polgárai részéről, azon alkalomból, mert a nehány egyén által alkotott deákpárt egész erélylyel hozzá látott, hogy hivei számát szaporitsa, — komoly vizsgálat tárgyává tétetett azon politika, melyet az országgyülési baloldali párt programmjában előadott, és a mely politikának zászlóját ön tisztelt férfiu fennen lobogtatja. E vizsgálatnak és hosszas élénk vita mellett történt megfontolásnak eredménye az lőn, hogy a folyó évi márcz. hóban tartott balpárti alakuló gyülésen, ezerek és ezerek nyilvánitották azt saját politikájoknak.

És hogy azon akkor kijelentett meggyőződésünket követik most is; hogy az ön által kifejtett baloldali programm alapján állanak, s önt a vezért, kitartással és buzgóan támogatják, kézzelfoghatóan bizonyitja, polgártársaink ezen beláthatatlan hullámzó tengere, mely egy szivvel és szájjal kiáltja: éljen vezérünk, éljen Tisza Kálmán!!

Mélyen tisztelt férfiu!

A szivből kiáradó és szünni nem akaró éljenzés feleslegessé tesz minden további szót, s legkevésbé engedi azt meg, hogy részletezzem indokainkat, melyek a debreczeni baloldali párt összeségét, önnek politikájához kapcsolják.

Egyet azonban elhallgatnom még sem lehet.

Politikai elleneseink guny képen állitják, hogy azért ragaszkodunk önhöz, mert református. Tévednek.

Azért ragaszkodunk önhöz mert **reformátor**. Reformátor a szó valódi és teljes politikai értelmében.

Reformálni kivánja a közjogi kiegyezést oly módon, hogy a mellett Magyarország államiságának feltételei — az önálló hadsereg és pénzügy megszereztessenek.

Reformálni akarja hadseregünket, és a honvédséget oly módon, hogy azok ne az ország pénzügyének terhei, de valóban védei, biztos támaszai és talpkövei legyenek trónnak és hazának.

Reformálni akarja pénzügyünket, hogy azok felszabadittatván azon idegen érdekek járszalagától, melyeken most saját országunk kizsákmányolására fordittatik, — jóltevő eső gyanánt élesztheste kereskedelmünk — iparunk és gazdászatunkat.

Reformálni akarja a parlamenti kormányzást oly módon, hogy a törvényhozás termeiben a többséget és hatalmat ne birhassa többé más, mint a nemzet számszerinti és valódi többségének kifolyása. — Reformálni továbbá ugy, hogy a törvényhozás tagjai, — bármelyik párt vezérei jussanak is kormányra, függetlenek lehessenek és legyenek is a kormánytól, hogy igy a nemzet sorsát intéző kormány működését ugy szellemi mint anyagi téren, valóban ellenőrizhessék.

Reformálni akarja ön, hazánk összes közigazgatását, oly módon, hogy ebből mind a régibb aristokratismusnak maradványai, mind a demokratia gunyára ujabban becsempészett virilitási előjogok kiküszöböltessenek, annálfogva a közigazgatásban mindenkinek csupán annyi értéke legyen, a mennyit a közügyek iránti érdekeltsége és közjóra czélzó működései és áldozatkészsége által polgártársainak szivében kiérdemel és bizodalmában elfoglal.

És reformálni kivánja ön oly módon, hogy az ujabb időben tulságra vitt centralizátiótól és pedig mielébb, a meddig annak átkos következményei polgárainknak a közügyektőli elhidegedésében — és általános részvétlenségben nem nyilatkoznak megszabaduljunk.

Reformálni akarja ön a hitfelekezetek — a nemzetiségek egymáshoz való viszonyát, — édeshazánk államisága sértetlenségének — fentartása mellett, — a kölcsönös jog — igazság és méltány alapján.

Egyszóval reformálni kivánja ön a nemzet minden intézményeit, — főleg pedig a mindenekbe életet lehelő szellemet.

Reformálni akar pedig ön mindent a hidegen számító politikus higgadtsága — és mérsékletével. — távol egyiránt a rosz tanácsot nyujtó félelem bágyasztó politikájától, — mint a válságot előidézhető szenvedélyek fölháboritásától; — reformálni akar ön mindent békés uton, — nem koczkáztatván semmi jót és hasznost, — mit a létezőben birunk, — de müködvén és hatván kitartással és csüggedetlenül.

És mert mi a debreczeni balpárt ismerjük — és igy itéljük meg önt: azért kiáltjuk, hogy Magyarország parlamenti életének reformátorát, — államisága — békés utoni kiküzdésének symbolumát, Tisza Kálmánt isten sokáig éltesse!! —

Tisza Kálmán e beszédre, melyet több helyütt harsány éljenzés szakitott meg, lelkes szavakban válaszolt.

Tisza Kálmán mindenelőtt hangsulyozta, hogy ha Debreczenbe jön onnan, hol bölcsőjét ringatták, mégis ugy érzi, mintha az édes otthonba jönne, s e fogadtatás melyben részesült, most ismét bizonyitja azt, hogy az elvek, melyeket képvisel, e város polgárainak elvei is egyszersmind. Említé, hogy szónok vezérről beszél, — de ő nem érzi magát vezérnek, ő csupán egy vezért ismer a politikai terén, s e vezér a haza boldogsága. Ő csupán kard akar lenni a választók kezében, mely a politikai küzdelemben összezuzódhatik, de be nem fog mocskolódni soha.

Ha ismét megtiszteli őt választói bizalma, ő mint képviselő ugyanaz marad, a mi eddig volt, s ezuttal ismételve felkéri választóit s a város közönségét arra, hogy a lefolyt országgyülésről szólandó számadását holnap d. e. meghallgassák. — Addig is ajánlja magát választói honfiui indulatába. —

Beszédét többször megujult viharos éljenzés követé.

Aztán a közönség lelkesült éljenzése közt vonult visza Tisza Kálmán lakásába, Kovács János és Kovács Ferencz tanárok által kisértetve.

A választókerület küldöttsége, melybe 36 tag volt választva, de a melyhez még több választó polgár csatlakozott, valamivel később tisztelgett, s annak nevében Varga Lajos a következő szónoklattal üdvözlé Tisza Kálmánt:

Választó polgártársaink bizalmas fölhivásának egyfelől, kiváltképen szivünk tiszta vonzalmának, kegyeletes érzelmeinknek, határtalan honszeretünknek hódolva, jöttünk üdvözölni önt országosan tisztelt férfiu! e sz. kir. városnak három nagy horderejü országgyülésen egyhangulag választott képviselője! kit mi péterfia s csapó-utczai polgárok édes névvel miénknek nevezünk!

Jöttünk örömünket nyilvánitani, s viszhangot adni népünk harsány éljenkiáltásainak, önnek körünkbe lett szerencsés megérkezése a várva várt viszontlátás s találkozás felett! — Jöttünk kifejezést adni azon meggyőződésünknek, miszerint örök áldásban lesz azon pártnak, neve emlékezetes hazánk történelmében, a törvényhozás évkönyveiben, mely az ország államiszabadságának s függetlenségének legkisebb rázódtatás nélküli kivivását s visszaszerzését — a reformkérdések megoldását lobogójára tüzvén: a magasztos ige tette lételén honfiui lelkesedéssel törekedett! Jöttünk üdvözölni önben, e párt egyik kitünő vezérét, ki az ellenvéleményüek méltatlan bántalmain, gyanusitásain, fentérző lélekkel tölül emelkedve, a gonoszt mindig jóval legyőzni akarva, a szent ügy diadalra juttatása tekintetéből folytonos erőfeszitéssel járó müködési körében meg nem tört soha, meg se is fogyott! Jöttünk áldóan magasztalni, a mindenség urát azon kegyelmeért, hogy önnek nehéz küzdelmeiben — a többséggel szemben oly sürün előállott tusáiban kitartó türelmet, erőt, egészséget adott! E hittől áthatva, hogy a lefolyt és még kiállandott harczok, az édes magyar haza szabadság s függetlenség örökzöld s mindig viruló fájának édes gyümölcsét hozandják meg egykoron!!; hü eljárásáért önnek egyebet nem adhatva, sziveinket alkotjuk oszlopnak, igy adjuk át azt maradékinknak, — melynek betüi soha le nem kopnak!!! most pedig ohajtva várván a hoinapot, midőn választókerületünkben önt látni s ajkairól a diczó, magasztos igazságokat hallani szerencsések leszünk, egy szivvel lélekkel kiáltjuk: Tisza Kálmán a mi szeretve tisztelt képviselőnk, minden jók s lelkesek valódi szivörömére soká, igen soká boldogul éljen!!!

Tisza Kálmán erre velős szavakban válaszolt: Elmondá, hogy azon fényes fogadtatás, melyben ő ma részesült, szép elégtétel az őt ért méltatlan megtámadásokért, mert a rokon elvüek — a jók — helyeslése neki ujabb erőt ad további küzdésre a kitüzött czélért. — Végül megköszönte az ujabban nyilvánult bizalmat, s a küldöttség Tisza éljenzése közt eloszlott.

A mai ünnepnapot este nagyszerü fáklyás zene rekeszti be, a melyről hasonlóképen holnap fogunk részletes tudósitást közleni.

Délutáni posta.

— Bécs, május 2. Déli 12 órakor tartott a császár elnöklete alatt miniszter tanács a reichsráthi ülésszak programmjának megállapitása végett. — A mai uj „Wanderer“ egy Hirvátországról irt czikke miatt lefoglaltatott.

Felelősszerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Megbizásokat a császári királyi börse
részére elfogad az első
bécsi börze-, bank-, és bizományi ház

216 3—3

KÖSTLER és KATZMAYR

Bécs, Schottenring 32-ik szám alatt.

(Szeglet épület a Franz Josef Quai és Schottenring közt.)

Szélesen terjedt összeköttetéseink levén a bel- és külföldi bankintézetekkel, minden a börsére befolyással levő eseményt illetőleg — támaszkodva a legujabb távirati tudósitásokra — azon helyzetben vagyunk, hogy becses megbizóinknak jó tanácsesal szolgálhatunk.

Megbizások, bel- és külföldről, ha előbb már számla nyittatott; és levélbeli vagy távirati rendelet érkezett, azonnal készséggel teljesittetnek, és becses megbizóink leggyorsabban értesittetnek általunk.

Nyerészkedési vásárlások esetében a dolog teljes kifejlődéséig az árut jutányos költség mellett megtartjuk. Részletes programmok, kivánatra, bérmentve és dij nélkül megküldetnek.

Onkéntes árverés.

Debreczenben Varga-utczán 2235. szám alatt levő ház 235 négyszögöl belsőtelekkel, 2 hold és 350 négyszögöl ondódi külső földjével, Bihari István, Bihari Zsuzsánna, Varjas Józsefné, és Bihari Katalin Kegyes Istvánné közös birtokosok osztatlan tulajdona a Debreczen városi 3024. számu telekjegyzőkönyvben foglalt, egészen tehermentes ingatlanság, a folyó 1872-ik évi május 15-ik napján délután 3 órakor a varga-utczai 2235. számu ház udvarán tartandó önkéntes, nyilvános árverés utján el adatni fog, erre a venni szándékozók azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek, — melyek vételi szerződés gyanánt szolgálnak, — Kola János ügyvéd irodájában (gr. Dégenfeld háznál) bármikor megtekinthetők.

214 2—3

„DUNA“ biztositó társulat.

Ezennel tisztelettel jelentjük, miszerint főügynökségünket Debreczen és vidékére

Stelisker és Lustig

urra ruháztuk át.

Ennélfogva felkérjük a t. cz. közönséget, mindennemü biztositási ügyekben nevezett főügynökeinkhez fordulni, kik az illető felvilágositásokkal, valamint bevallási formák s átnézetek ingyen példányaival mindenkor legnagyobb készséggel szolgálandnak.

Kelt Pesten, 1872. april 17.

A legf. helyen engedélyezett „Duna“ biz. társulat vezérügynöksége
Kunewalder M. testvérek.

Tisztelettel hivatkozva a fentebbi jelentésre, felkérjük a t. cz. közönséget, mindennemü biztositási ügyekben ezentul hozzánk fordulni és meggyőződve lenni, hogy a bennünk helyezett bizodalomnak teljesen megfelelni óhajtunk.

Debreczen, 1872. april 18-kán.

Strelisker és Lustig
iroda Széchenyi-utcza 1763.

209 3—?

Értesités.

Szállitási és bizományi üzletemet, mely eddig Antalffy és Rosenberg czég alatt állott fen, e folyó hó 18-tól fogva saját nevem alatt vettem át, s azt tovább folytatom.

Főigyekvésem lesz a n. é. közönség igényeinek tehetségem szerint mindenben megfelelni, s ez intézményt, mely közelismerés szerint házagot pótol, a szükséghez képest fejleszteni.

Különösen ajánlom üzletemet a t. kereskedő urakon kivül, mindazoknak, kik a jövő **pünkösti alkalmával lakásokat változtatván, költözködni fognak.**

Az előbb jelentkezők előnynyel birnak. —

Megbizásokat elfogadok irodámban **Kohn és Weisz urak** üzletében Széchenyi utcza Guttmannféle házban és a Steiner féle fő dohánytőzsdében.

Számos megrendeléshez készülve és szerelve vagyok a n. é. közönség alázatos szolgája.

Rosenberg Albert
222 3—3 üzlettulajdonos.

Gazdag férfi-ruha-raktár

Debreczenben, főpiacz Sinay féle ház Tornay mellett.

Van szerencsénk a nagyérd. közönségnek jelenteni, hogy Debreczenben már évek óta virágzásnak s jó hirnek örvendő

Férfi és gyermek-ruha-raktárunkat

a tavaszi idényre oly gazdagon láttuk el, hogy az ugy az árak jutányossága, mint a divatos szabás és kitünő minőség tekintetében, bátran felveszi a versenyt bármely e nemü üzlettel.

Azon helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb izlést teljesen kielégithetjük. Számos látogatást kerünk

Deuts Adolf és **Testvére.**
58 14—40 Pesten és Debreczenben.

Felhivás.

A debreczeni k. törvényszék börtöne, valamint a kir. törvényszék területén levő kir. járásbiróságok fogházai felszerelésére szükséges többnemü tárgyak beszerzésére vállalkozni szándékozók, alólirt kir. ügyésznél folyó évi május hó 10-éig d. e. 9—12. dél. után 3—6 óráig bármely napon jelentkezzenek, hol a beszerezendő tárgyak jegyzékét megtekinthetik, s ajánlataikat a kitett határnapig bejelenthetik.

Debreczen, 1872. április. 29.

Kuthy István
231 3—3 kir. ügyész.

Eladó majorsági föld.

Debreczenben a homokkert mellett, az izraelita temető hátuljánál 4 hold majorsági föld a rajta levő gazdasági épületekkel, u. m.: lakóház, két szoba és konyhával, istálló 10 lóra, egy magtár, melybe 600 köböl élet megfér, azután 2 akol 400 db. sertésre, végül 1800 zsup szalma, minden órán szabad kézből eladó. Van hozzá egy köblös luczernás is.

Értekezhetni a tulajdodssal a Kenesey ház alatti Liptai Sándor féle szappanos boltban. 197 8—8

Eladó szőllő.

A vénkertben 6 kapa jókarban levő és sok termő nemes gyümölcsfával ellátott szőllő, pajtával sajtóval és szüretelő edényekkel együtt, kedvező feltételek mellett eladó.

Érttekezhetni kis-mester utcán 1383-dik szám alatt.

Polgár Dániel,
217 5—10 kis mester-utczán.

Eladó bikák.

Gróf Dégenfeld Imre ur szegegyházi gazdaságában, az ujtehértói vasuti állomáshoz egy órányira Csáki-faj származásu 5 éves 8 darab, 4 éves 14 drb. 3 éves 7 drb. Összesen 29 darab **tenyész bika** határozott áron eladandó. A bikák május 1-től a nevezett helyen megtekinthetők, bérmentes levelekre válaszol

Madar Pál,
219 7—10 tiszttartó.
U. p. Ujtehértó. Szegegyházán.

Debreczen, 1872. Nyomatott részv. társ. könyvnyomdájában.